

Повідомлення для преси

Особа для зв'язку: Микола Сорока
Телефон: (780) 492-6847
E-адреса: msoroka@ualberta.ca

ДЛЯ НЕГАЙНОГО РОЗПОВСЮДЖЕННЯ

Конференція «Україна в Європі: можливості й перешкоди» відбулася в Едмонтоні й Торонті

11 жовтня 2013 — У листопаді 2013 р. представники країн Європейського Союзу (ЕС) та країни Східного партнерства, куди входить Україна, зберуться у Вільнюсі (Литва) на самміт, щоб розглянути такі питання, як вільна торгівля та лібералізація візового режиму. Учасники самміту будуть вирішувати, чи підписувати угоду про асоційоване членство ЕС і України, — рішення, яке значною мірою вплине на майбутнє всього пострадянського простору. Для України, зокрема, цей самміт — це унікальна нагода, щоб забезпечити краще майбутнє й уникнути так званої «сірої зони» між ЕС та Росією.

Напередодні цієї важливої події група науковців і політологів зібралася, щоб обговорити можливі наслідки для України й Європи. В Едмонтоні конференція відбулася 3 і 4 жовтня за участю Євгена Бистрицького (Міжнародний фонд «Відродження», Київ), Валерія Чалого (Центр ім. Разумкова, Київ), Джоан ДеБарделебен (Карлтонський університет, Оттава), Дерек Фрейзера (Університет Вікторії, колишній посол Канади в Україні), Олексія Гараня (Національний університет «Києво-Могилянська академія»), Богдана Гарасиміва (КІУС), Тараса Кузя (КІУС), Дейвіда Марплза (Альбертський університет, КІУС), Лорі Торлаксон (Альбертський університет) та Любові Жизномирської (Університет Св. Марії, Галіфакс). Круглий стіл на цю ж тему відбувся в Торонті 7 жовтня.

Конференцію організував Канадський інститут українських студій разом з Інститутом вищих студій ім. Кулів (Альбертський університет) та Український центром засобів і розвитку при Університеті ім. Гранта МакЮена (Едмонтон). Конференція була дуже успішною. Її відвідали понад двісті осіб, які були присутні під час презентацій, круглих столів та жвавих дискусій.

У вступній промові 3 жовтня Дейвід Марплз розглянув питання «прийнятних компромісів та взаємного лицемірства», характерних перед можливим підписанням угоди України з ЕС. Хоча корупція в Україні за президентства Віктора Ющенка поглибилася, за президента Віктора Януковича вона ще більше погіршилася. Парадоксально, але Україна, здається, має кращий шанс наблизитися до Європи за правління політика, який став «головним лиходієм» Помаранчевої революції 2004 р. Уряд Януковича може просто привести Україну до Європи, а ЕС, здається, готовий піти на окремі компроміси. Проте, зазначив Марплз, оскільки можливий успіх європейської політики Януковича збільшує його шанси на переобрання в 2015 р., моніторинг людських прав в Україні має стати пріоритетом для ЕС.

Наступного дня під час ранкової секції під головуванням Богдана Гарасиміва свої доповіді представили Олексій Гарань, Джоан ДеБарделебен та Любов Жизномирська, які проаналізували кілька важливих питань, пов'язаних із саммітом. Вони розглянули питання регіоналізму та узгодження інтересів еліт у контексті європейських прагнень України, починаючи від президентства Леоніда Кучми та вказуючи на парадокси цього процесу. Саме президент Кучма під час свого першого терміну правління визначив членство України в Європі як один із пріоритетів.

Також обговорювалося питання можливого підписання угоди у зв'язку з ув'язненням Юлії Тимошенко. Ще одна тема — це зміна ставлення Німеччини до потенційного членства України в ЄС. Доповідачі відзначили, що з 1993 р. Україна користувалася торговельними перевагами у веденні бізнесу з країнами ЄС, зокрема Німеччиною. З іншого боку, існуюча економічна криза в ЄС, ймовірно, призведе до обмеження фінансової допомоги Україні та зробить економічні реформи в ній досить болісними протягом кількох наступних років. Експертну оцінку виступам дала дискусант Лорі Торлаксон.

У круглому столі на пообідній сесії під головуванням Лорі Торлаксон взяли участь Євген Бистрицький, Валерій Чалий, Дерек Фрейзер і Тарас Кузьо. Дискусія розгорнулася навколо питання про потребу значної довгострокової підтримки України з боку ЄС в політичній і економічній сферах, якщо вона стане асоційованим членом. Також було вказано, що уряд Росії залишається ворожим до курсу України на Європу, як це видно на прикладі триваючої «торгової війни» проти України. Президент Володимир Путін виступає проти потенційного членства України в ЄС, а Росія «цілком здатна створити заворушення в Криму і, можливо, в інших регіонах». В минулому Росія багато втручалася в українські вибори та застосовувала економічний тиск, маніпулюючи цінами на газ. Можливо, «єдиним способом покласти край зазіханню Росії була б поступова її інтеграція в євро-атлантичний світ, усунення імперських амбіцій та підтримка демократії». Доповідачі також відзначили рішучість і єдність українського уряду й опозиції щодо задекларованої ними підтримки асоціації з Європою та поділ українського суспільства на прихильників ЄС і очолюваного Росією Митного союзу. Із заключним словом на конференції виступив директор КІУСу Володимир Кравченко.

7 жовтня у Школі глобальних відносин ім. Мунка Торонтського університету відбувся круглий стіл, спонсорований КІУСом, Програмою вивчення України ім. Петра Яцика та Центром європейських, російських і євразійських студій Торонтського університету. У цьому засіданні взяли участь Євген Бистрицький, Валерій Чалий та Олексій Гарань, дискусанти Олег Гаврилишин (Торонтський університет) і Тарас Кузьо, та модератор Лукан Вей (Торонтський університет), які обговорили питання, пов'язані з можливістю підписання угоди про асоційоване членство України й ЄС.

КІУС хоче висловити слова вдячності всім меценатам і спонсорам, які зробили цю конференцію можливою: Канадсько-українська фундація, Канадська фундація українських студій, Українська фундація вищої спеціальної освіти, Товариство українців самостійників, Ліга українців Канади, Українське товариство сеньйорів ім. Марка Боєслава, Союз українок Канади—відділ при кафедрі св. Івана та готельний комплекс «Шато Люї» (Едмонтон), а також Андрій і Галина Бугелі (Міссісага), Ніна Чиж (Торонто), д-р Тарас Фесич (Торонто), Донна Головайчук (Едмонтон), Надія Кінасевич (Едмонтон), Василь і Джуді Коблюки (Едмонтон), Юрій і Галина Котовичі (Едмонтон), д-р Лорн Кот (Едмонтон), Ада Кулик (Вашингтон), о. Ігор Куташ (Монреаль), Василь Миколинський (Монреаль), Михайло Саварин (Едмонтон), Петро й Ольга Саварини (Едмонтон), Борис і Донна Сидоруки (Калгарі), д-р Орест і Олеся Талпаші (Едмонтон) та Данило Задорожний (Торонто).

Фото: (1) Богдан Гарасимів відкриває конференцію (п) та Дейвід Марплз (л); (2) Учасники й гості конференції (л–п): Петро Саварин, Богдан Гарасимів, Роман Шиян, Валерій Чалий, Юрій Конкін, Дерек Фрейзер, Тарас Кузьо, Любов Жизномирська, Роман Петришин, Євген Бистрицький та Володимир Кравченко; (3) Олексій Гарань; (4) Під час круглого столу (л–п): Тарас Кузьо і Євген Бистрицький; (5) Євген Бистрицький, Валерій Чалий, Дерек Фрейзер.

Канадський інститут українських студій (КІУС) — провідний осередок українознавчих студій поза межами України, покликаний розвивати науково-дослідну роботу з української та українсько-канадської тематики. Щоб отримати детальнішу інформацію, просимо відвідати наш веб-сайт www.cius.ca або зв'язатися з д-ром Богданом Клідом (780) 492-2972; cius@ualberta.ca.